

Bijeenkomst MDA++ 5 september 2019

Aanwezig: Miriam Simons, GIA-team (Emergis), Ikrame Afassi (SMWO, cm THV), Mariska Moenis (politie), Judith Bek (ADRZ/CSG), Corina Toorenaar (ADRZ), Yolanda van Wanrooij (VT), Suzanne van der Graaf (GGD/VT), Rozanne Zantboer (VT), Caroline Mobach (regiekaart en projectleider GHNT West-Brabant), Klaas Eegdeman (Intervence), Michelle Sol (Intervence), Maarten Verdonk (Reclassering NL), Frank van Boxtel (VT), Monique Farenhorst (VT), Manon Slot (VT), Sjef Vrencken (Vertrouwensarts VT, Forensisch arts CSG), Jeanina Nieuwdorp (RvdK), Marieke Fimerius (OM), Anita Goossens (GIA-team Emergis) 1 casus gehad als MDA++ regisseur, Mirjam Simons, (GIA-team Emergis en CSG, nu 2e casus MDA++), Barbara de Vries (Intervence), Carolien de Winter (Indigo/Emergis kind en jeugd), Annemiek de Steur (verslavingszorg Emergis), Jeanina Nieuwdorp (RvdK), Sanne Bartlema (WSG), Marieke Muller (ZorgSaam ziekenhuis), Marieke Fimerius (OM), Mariëlle Bent (verslavingszorg Emergis), Annemiek Knetemann (OM, VHH), Chantal van Hoorn (Aan-Z, cm THV), Lieke Bruinooge, Jan-Dirk Sprokkereef (GHNT), Margo Blaas (projectleider MDA++), Paulette de Kraker (projectleider GHNT), Saskia Ummels (CZW Bureau).

Opening en Welkom door Paulette de Kraker (projectleider Geweld hoort nergens thuis Zeeland)

- Voorstelronde

Saskia Ummels licht de context en het doel van de bijeenkomst toe:

Uit onderzoeken bleek dat wat we doen in de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling vaak nog niet het gewenste resultaat oplevert. In 2015 werd in VNG verband al gesproken over een MDA++-aanpak. Met het visiedocument 'Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risicogestuurde zorg' werd duidelijker wat die aanpak kan inhouden.

In Zeeland zijn we begin vorig jaar gestart met de voorbereidingen. In februari 2018 was er een startbijeenkomst met heel veel partijen, ook hier in de raadszaal van het stadskantoor in Goes. In januari 2019 is in een pilot concreet aan de slag gegaan met een MDA++-aanpak in ontwikkeling.

MDA++ is een speerpunt in het landelijke programma Geweld Hoort Nergens Thuis en in de nieuwe regiovisie 'Voor een toekomst zonder geweld' die nu ter vaststelling voorligt aan de colleges van de Zeeuwse gemeenten.

Doel van de bijeenkomst vandaag is: Terugkijken en in beeld brengen wat de resultaten zijn tot nu toe. Waar zijn we trots op? Wat missen we? Met elkaar bespreken welke volgende stap we kunnen zetten in de realisatie van MDA++ in Zeeland. Leden van het programmateam ondersteunen dit en zullen de voorbeelden elders in het land en de inzichten en lessen die daar worden opgedaan inbrengen.

Margo Blaas blikt terug op het project MDA++ en vertelt de stand van zaken

- Het leven bestaat uit keuzes maken. Dat geldt ook in de uitvoering van de pilot MDA++ en persoonlijk ook voor Margo. Zij gaat een nieuwe functie vervullen in de GGD die aansluit bij haar opleiding master begeleidingskunde. Margo laat het project echter nog niet los tot er een opvolger is voor haar als projectleider MDA++. Het is voor haar ook best lastig om het onderwerp aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling en nu specifiek de MDA++ aanpak los te laten.

- We zijn aan het bouwen aan de basis (3 legoblokken ☺).
 - Bouwstenen:
 - Intentieverklaring
 - Afspraken over gegevensdeling: Yvette Hoogstraten heeft onderzoek gedaan naar gegevensdeling. Onderzoeksrapport is inmiddels af, en zij wil daar een presentatie over geven.
 - Criteria opgesteld met elkaar (blijft ook onderdeel van het gesprek)
 - Globale blauwdruk werkwijze
 - Informatiefolders voor gezinnen
 - Richtlijn voor het inbrengen

Eigenlijk zijn het twee pilots:

- In MDA++ overleg ontdekken we wat die doelgroep MDA++ nu precies is en hoe we hen beter kunnen helpen.
- Daarnaast zijn we concreet aan de slag met MDA++ regie op casusniveau.

In de pilot wordt gewerkt aan:

- Voorbereiding voor het realiseren van 1 plan in de vorm van een oplegger (nu hanteren 8 verschillende organisaties, 8 verschillende plannen). Dus gezinnen kunnen thuis meerdere verschillende plannen hebben. Het zou mooi zijn als we echt toe gaan naar één gezamenlijk plan (1 gezin, 1 plan).
- Verbinden van het aanwezige kennis en hulpaanbod. Er is veel, maar ieder heeft een klein stukje.
- We zijn een brug aan het bouwen (4e legoblok ☺)
- In 5 casussen is besloten dat het past bij MDA++ regie: onderzoeken en doen wat werkt.
- Er bleek niet wekelijks een casus te zijn om te bespreken.
- Er ontbreekt ook hulpaanbod: met name voor jongvolwassenen die niet gemotiveerd zijn.
- We merken dat bestaande kaders vaak nog het uitgangspunt zijn. Hoe een stap maken om ruimte te voelen om het anders te doen en niet gebruikelijke middelen in te zetten?

Margo concludeert: Het is een moment om keuzes te maken en vooruit te kijken. Zij ziet de volgende ontwikkelrichting:

- Een MDA++ team
- Vroegtijdige inzet van traumascreening
- Meer aandacht voor geweldsdynamiek
- Verdiepen in het familiepatroon
- Uitbreiden van kennis in de keten.

Er is meer ruimte nodig voor het project en mogelijk in de projectleiding onderscheid maken tussen inhoud en proces.

Interactief gesprek met het programmateam

geschiedenis

Jan-Dirk Sprokkereef licht toe dat het begon met de Taskforce kindermishandeling en seksueel geweld van Van der Laan en het rapport van het Verwey Jonker Instituut van een onderzoek in de G4.

De conclusie was: We doen goede dingen, en toch begint het geweld weer opnieuw. We moeten dus andere dingen doen als we het patroon willen doorbreken. Als het bijvoorbeeld goed geregeld is in de zorg, maar er is geen huisvesting geregeld, dan kom je nog nergens.

Lieke Bruijnooge

- In 2017 is het kwaliteitskader MDA++ ontwikkeld. Dit geeft duidelijkheid, maar ook onduidelijkheid.
- Kan alleen maar multidisciplinair en systeemgericht. We horen vaak, maar dat doen we toch al? Klopt, maar MDA++ is bedoeld voor die casussen waar alle bestaande interventies niet hebben gewerkt.
- Het beeld van MDA++ was heel divers in alle regio's. Dit leidde tot gedoe. Bestuurlijk ook. Begin 2019 zijn daarom 2 expertsessies georganiseerd: Hier zijn vijf bouwstenen uitgekomen. (Zie bijgevoegde ppt-presentatie). Het is nog een zilveren versie. We gaan voor de gouden versie. Dit wordt waarschijnlijk een convenant.

Deze ochtend lopen we de vijf bouwstenen langs met steeds de volgende vragen:

- Herken je dit?
- Wat zijn je eigen ervaringen?
- Zie je hiaten? Wat wil je meegeven?
- Wat zou nuttig zijn voor de eigen regionale doorontwikkeling?
- Welke ondersteuning is hierbij gewenst?

Bouwsteen 1: Wat is MDA++?

Toelichting:

- acute fase: dat zit in ons reguliere werk. Dus we hebben het bij MDA++ altijd over structurele onveiligheid (met fases van acute onveiligheid). Bij acute onveiligheid is ook meer samenwerking nodig, maar dat wordt ook opgepakt in Veiligheid Voorop (de ontwikkelagenda van de justitiële partners (politie, OM, RvdK, Reclassering) en Veilig Thuis.

Reacties:

OM: goed om te focussen op structurele onveiligheid, ook structureel samen denken. CSG: daar waar het CSG een rol heeft in het doorbreken van structurele onveiligheid, is het ook onderdeel van MDA++.

Bouwsteen 2: vaststellen landelijke richtlijn criteria voor MDA++

Ervaringen/reacties/vragen:

- RvdK: wanneer is de inzet 'maximaal beproefd' of is er een nieuwe kans die ontstaat? Lieke: kan je als raad nog iets extra's toevoegen? Sander van Arum zegt dat als je na 3 maanden geen verandering ziet, dan moet het MDA++ worden. Dat gesprek moet je samen voeren.

- Vanuit het GIA-team wordt aangegeven dat de standaarden erg hoog zijn voor MDA++++ , Daardoor zijn er mogelijk tot nu toe weinig casussen aangemeld.
- Margo: de vraag moet zijn: levert het veiligheid op? Veilig Thuis: goed kijken naar wat maakt deze casus ingewikkeld. Wat verwachten we als we doorgaan zoals we nu doorgaan? Anders naar een casus kijken, los van wat je nog kan doen.

Lieke concludeert: het is ook een kwestie van doorzettingsmacht organiseren. Vaak willen professionals wel buiten de box aan de slag gaan, maar lopen ze er tegen aan dat er maar een x aantal behandelingen mogen, of dat mensen nog op de wachtlijst staan voor een woning. Het is belangrijk dat je daar bestuurlijk doorheen kan breken. Tegelijkertijd moet MDA++ niet de oplossing zijn voor alle hobbels waar je tegenaan loopt.

Bouwsteen 3 + 4: Bestuurlijk commitment en Organisatie van MDA++ in de regio

Lieke bespeurt nog een beetje de vraag of MDA++ eigenlijk wel nodig is hier in Zeeland?

Reacties:

- Gia-team: De vraag is vooral wat je nog meer kan doen als je geen resultaten bereikt. Als MDA++ regisseur heeft zij een casus waar het is gelukt om binnen zes weken een andere woning te regelen voor een jong volwassen jongen. Vervolgens escaleert het en mag hij zes maanden niks huren van de woningbouwcorporatie. Wat moet je dan nog doen? We missen dan een daadwerkelijk mandaat, bijv. van een woningbouwcorporatie.
- Veilig Thuis: herkenbaar. We moeten nog meer echt gebruik maken van de keten; de mogelijkheden van de hulpverlener verhelderen. We weten nog niet wat er allemaal kan. Binnen Emergis krijgen cliënten bijvoorbeeld voorrang in zorg als het MDA++ is.
- Het verschil tussen proces- en casusregie is nog onduidelijk. Casusregie zit niet in het wettelijke kader van Veilig Thuis. Lieke: in het land worden verschillende keuzes gemaakt. Soms wordt gekozen om proces en casusregie in één hand te leggen, elders wordt gekozen voor een procesregisseur op afstand van de uitvoering door een team. Caroline Mobach (projectleider van de Zeeuwse regiekaart) benadrukt dat de regiekaart niet bepaalt wat MDA++ regie is. De regiekaart is een middel. Dus daarom kan je de MDA++ regie nader definiëren. Het gaat er om dat er een duidelijke casusregisseur is en dat duidelijk is wie betrokken is, en op welk niveau een casus zit.
- Aanvullend licht Caroline toe dat in West-Brabant wordt gewerkt met het interventieteam. Ze kunnen daar ook ervaringsdeskundigen bij inzetten. Daar halen ze hele goede resultaten mee. Die ervaringsdeskundige kan soms heel snel dingen losmaken bij iemand, die een professional niet kan.
- Lieke: langdurige betrokkenheid bij het gezin is wel een overeenkomst met alle MDA++ initiatieven in het land. In Friesland is de ervaring dat je soms meerdere jaren (soms wel 6 jaar) bij het gezin betrokken moet blijven.

Conclusie: Ervaring Zeeland: er is een intentieverklaring en een stuurgroep MDA++ i.h.k.v. de pilot. Verschil met het huidige werk vindt Anita Goossen van het GIA-team wel het meer out of de box denken. Bijvoorbeeld toch doorgaan voor die woning!

Bestuurlijk commitment zal in het vervolg nog verder aandacht nodig hebben. Er is vooral behoefte aan mandaat, dit wordt m.b.t. bouwsteen 3 nog gemist. Helder moet worden wat voor soort mandaat, van welke partijen. Externe partijen zoals woningbouwcorporaties zijn nu nog niet betrokken bij de pilot.

Samenstelling 1^e schil in de MDA++ aanpak.

- Landelijk zie je dat de volgende partners altijd betrokken zijn: Veilig Thuis verslavingszorg, politie, als er kinderen zijn de RvdK. Ook dat gesprek verder voeren en uitproberen. Daar zijn we nu ook ervaring in aan het opbouwen.

Daarnaast is een aandachtspunt welke expertise je betreft in de analysefase. Bijvoorbeeld een kinderarts of een psychiater. Daarin zijn we nog zoekende. We merken nu pas achteraf wat we gemist hebben.

Vooralsnog is wel gekozen om het expertiseteam niet te groot te maken. Margo benadrukt dat het expertiseteam is ingesteld voor de ontwikkeling: om te ontdekken wat de doelgroep is. Dit is onderdeel van de ontwikkelfase waar we in zitten.

Het programmateam begrijpt dat, maar pleit er ook voor om al afspraken te maken op bestuurlijk niveau.

Voor de samenstelling moet ook gekeken worden naar de fase. Welke partij heeft een hoofdbijdrage in de eerste fase (samenwerken voor veiligheid) en wie moet vooral betrokken worden in de herstelfase?

Proces- en casusregie

Margo denkt dat het goed is om proces- en casusregie te bundelen. In de pilot is de ervaring van een MDA++ regisseur tegelijk ook dat het erg prettig is dat Veilig Thuis procesregie voert in de eerste fase. Dit wordt opgepakt vanuit de rol van Veilig Thuis m.b.t. monitoren en de dienst Voorwaarden en vervolg. Omdat je zo snel mogelijk bij het gezin wil zijn als casusregisseur is het soms handig om een andere partij te hebben die beslissingen kan nemen.

Hoe vinden we de juiste casuïstiek voor MDA++?

In andere regio's, bijvoorbeeld Zuid-Limburg wordt de MDA++ problematiek wel gesignaleerd door de politie en komt de casuïstiek ook naar boven uit de gegevens van Veilig Thuis.

Iedereen kan casuïstiek aandragen. Veilig Thuis gaat dan de verbinding leggen en in beeld brengen wie er nog meer betrokken is.

In Zeeland is nog wel behoefte aan concrete voorbeelden en ook meer zicht op de casuïstiek die nu is besproken en waarom 5 casussen wel en andere casussen niet als MDA++ zijn opgepakt.

Het programmateam geeft nog aan dat je MDA++ niet in een acute crisis in moet zetten. Dan moeten er eerst andere dingen gebeuren. In West-Brabant wordt een casus bijvoorbeeld eerst in het Actieoverleg ¹ besproken. MDA++ volgt pas in een latere fase.

Het gaat er om dat expertise tijdig wordt betrokken bij zaken die buikpijn geven.

Bouwsteen 5: Opstellen MDA++ plan van aanpak voor gezin/huishouden

¹ In het Actie-overleg is afstemming (tussen in ieder geval Veilig Thuis, politie en Openbaar Ministerie en waar nodig Reclassering en Raad voor de Kinderbescherming) met als doel een onderzoeks- en veiligheidsplan in situaties van spoed en/of samenloop zorg/straf.

Lieke:

- integrale sturing op aanpak huiselijk geweld / kindermishandeling

Hoe verder volgend jaar met MDA++?

- Er is een landelijke expertgroep die we kunnen inzetten voor bestuurlijk commitment, inrichtingsplan. Zij hebben een X-aantal uren per regio.
- Wat hebben we nog meer nodig van het programmteam?
 - Casusbeschrijvingen en wat het oplevert. Zeker weten of we de juiste casussen bespreken.
- En verder:
 - Behoeftte aan hoe verhoudt het zich tot intensief casemanagement GIA, tijdelijk huisverbod,
- Overige conclusies:
 - MDA++ is overal in ontwikkeling.
 - MDA++ is geen vervanging voor het lokale veld. Daar gaat het nog om outreachend gaan werken, geweld bespreekbaar maken. De basis op orde brengen.

Als we vragen, opmerkingen, of hete hangijzers hebben kunnen we contact opnemen met Lieke Bruinooge van het programmteam.

Samenvattend

Vervolg:

- mandaat verhelderen; concretiseren wat het commitment inhoudt en borgen
- kring uitbreiden, lokale veld
- toewerken naar een convenant
- ook gesprek over positie van MDA++ (mandaat?)
- visie op regie, hoe verhoudt zich dat tot VT?
- inrichten proces en casusregie
- type casussen verhelderen/succesverhalen, ook bij andere regio's,
- uitwisseling met het interventieteam West-Brabant;
- uitwisseling stuurgroep, werkgroep en expertgroep.
- hoe verhoudt het zich tot het bestaande?
- Toegevoegde waarde MDA++ verhelderen